

Ron de Graaf
Trimbos-instituut

**ADHD en het effect op prestaties van
werkenden:
Resultaten van de WHO World Mental
Health Survey Initiative**

Inleiding

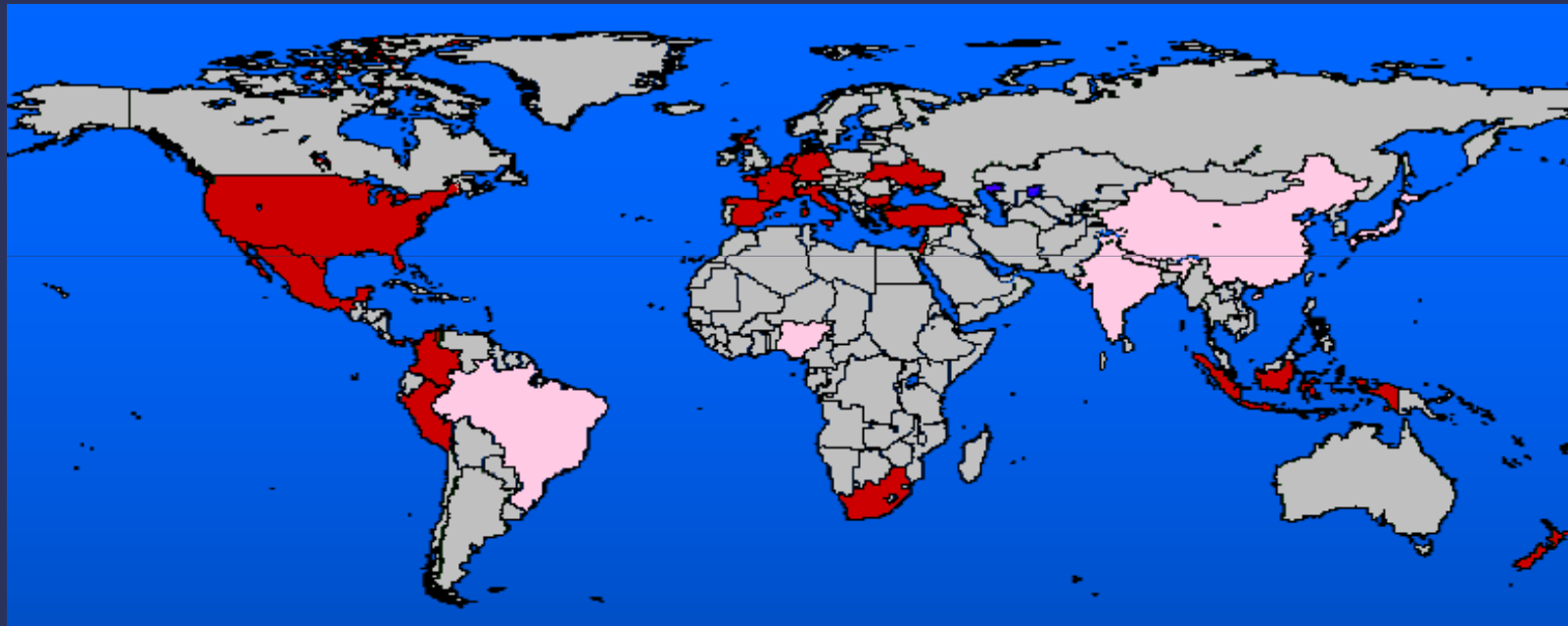
- ADHD continueert vaak in de volwassenheid.
- Vaak betreft dit de symptomen van gebrek aan aandacht.
- Schattingen van de mate van voorkomen van ADHD bij volwassenen in kleinschalige studies: 1-6%.
- Die studies laten zien dat ADHD leidt tot minder goed functioneren, en dat ADHD vaker voorkomt bij mensen zonder werk.
- ADHD is nooit eerder gemeten in de grote epidemiologische studies naar psychische gezondheid van de algemene bevolking. Een uitzondering vormen de WHO WMH Surveys.

Doel van onze studie

Met eenzelfde instrument in representatieve steekproeven van de algemene bevolking van 10 landen bepalen:

1. Hoe vaak komt ADHD bij volwassenen voor?
2. Bij hoeveel procent van de kinderen met ADHD blijft de aandoening in de volwassenheid aanwezig?
3. Wat is het verband tussen ADHD en werkverzuim?

Participating Countries Sample Type

 National Probability Sample

 Regional Probability Sample

Methode

- 10 van de 25 landen bepaalden ook ADHD in hun studie: België, Colombia, Frankrijk, Duitsland, Italië, Libanon, Mexico, Nederland, Spanje, en de VS.
- Socio-demografie: sekse, leeftijd (18-29, 30-44), opleiding, hebben van partner, beroep (professional, white-collar technical, service, blue-collar).
- Rol functioneren: WHO-DAS: Voor werk en normale activiteiten, van de afgelopen 30 dagen.....
 - absent
 - aanwezig maar kwantitatief minder productief (1/2 dag equivalent)
 - aanwezig maar kwalitatief minder productief (1/2 dag equivalent)

Vóórkomen en persistentie

- Prevalentie volwassenen gemiddeld (Fayyad et al, 2007): 3.4%.
- Prevalentie bij volwassenen hoger in Frankrijk en lager in Spanje en de drie minder ontwikkelde landen Colombia, Libanon en Mexico.
- Prevalentie kinderen gemiddeld (Lara et al., 2009): 6.8%.
- Bij 50% van de kinderen blijft ADHD in de volwassenheid aanwezig. Hoger indien:
 - in de jeugd zowel aandachtstekort als impulsief /hyperactief gedrag
 - in de jeugd slechter functioneren
 - een depressie voor 16^e jaar
 - angst- of stemmingsstoornis bij de vader; ASP bij vader of moeder

Functioneren bij werkenden

- Hoe vaak komt ADHD bij werkenden voor?
- Wat is het verband tussen ADHD en werkverzuim en verminderd functioneren op het werk?
- Hoe is het zorggebruik bij werkenden met ADHD?

Resultaten: ADHD bij werkenden

- Prevalentie bij werkenden: 3.5%
- Prevalentie bij niet-werkenden: 3.3%.
- Geen significant verschil tussen werkenden en niet-werkenden, behalve in de VS: 4.5% versus 7.2%.
- Vaker ADHD bij werklozen (5,5%).
- Minder vaak ADHD bij huisvrouwen/-mannen (1,9%) en studenten (2,2%).

Prevalentie ADHD bij respondenten van 18-44 jaar.

	<u>Totaal</u>	<u>Werkenden</u>	<u>Niet-werkend</u>
Belgium	4.1	3.7	4.8
Colombia	1.9	1.9	1.9
France	7.3	6.3	10.0
Germany	3.1	3.5	2.1
Italy	2.8	3.4	1.6
Lebanon	1.8	0.9	2.8
Mexico	1.9	2.4	1.5
Netherlands	5.0	4.9	5.3
Spain	1.2	1.3	1.0
USA	5.2	4.5	7.2*
Total	<u>3.4</u>	<u>3.5</u>	<u>3.3</u>

*significant difference between employed and not employed, at the .05 level, two-sided test

Resulten: ADHD bij werkenden

- Voor alle landen samen, wordt ADHD bij werkenden vaker gezien bij:
 - mannen
 - degenen met een lage opleiding
 - degenen met een laag beroepsnivo.

Verband tussen demografie en ADHD bij werkenden van 18-44 jaar (n=7075)

	<u>%</u>	<u>OR</u>	<u>P</u>
Sekse			0.005
Man	4.2	1.0	
Vrouwen	2.5	0.6	
Leeftijd			0.90
18-29	3.8	1.0	
30-44	3.2	1.0	
Opleiding			0.001
0-11 jaar	3.4	1.6	
12 jaar	5.5	2.8	
13-15 jaar	3.7	2.0	
16+ jaar	1.6	1.0	

Verband tussen demografie en ADHD bij werkenden van 18-44 jaar (n=7075)

	<u>%</u>	<u>OR</u>	<u>p</u>
Partner status			0.23
Gehuwd/samenwonend	3.1	1.0	
Geschieden/verweduwd	4.1	1.3	
Nooit getrouwd	4.0	1.3	
Werk			0.01
Professional	1.7	1.0	
White collar technical	5.8	2.4	
Service	2.9	1.3	
Blue collar	4.0	1.6	

Resultaten: ADHD en werkverlies

- Voor alle landen samen was ADHD geassocieerd met:
 - 22,1 dagen aan extra productieverlies vergeleken met werkenden zonder ADHD.
 - Absent: 8,4 dagen
 - Aanwezig maar kwantitatief minder productief: 21,7 dagen
 - Aanwezig maar kwalitatief minder productief: 13,6 dagen.

Effects of ADHD on loss of role performance among employed respondents ages 18-44, in days per year (n=7075) – Individual Level

	Absenteeism	Quantity	Quality	Total
Belgium	10.8	18.3	9.4	16.5
Colombia	21.9*	14.3	13.0	29.4*
France	-1.0	24.9	20.1	20.1
Germany	13.3	-3.6	3.9	13.6
Italy	7.7	25.6*	6.4	22.2
Lebanon	5.8	30.7	-4.1	19.4
Mexico	5.0	5.5	-0.9	6.1
Netherlands	-8.8	-37.3*	-8.2	-28.4
Spain	-2.8	3.5	7.5	1.1
U.S	10.0*	29.1*	20.6*	28.3*
All countries	8.4*	21.7*	13.6*	22.1*

*significant at the .05 level, two-sided test

Effects of ADHD on loss of role performance among employed respondents ages 18-44, in days per year (n=7075) – National Level, in million days

	Absenteeism	Quantity	Quality	Total
Belgium	1.1	1.9	1.0	1.7
Colombia	6.2*	4.1	3.7	8.3*
France	-1.0	25.5	20.6	20.6
Germany	10.6	-2.8	3.1	10.8
Italy	4.0	13.4*	3.3	11.6
Lebanon	0.1	0.4	-0.1	0.3
Mexico	2.4	2.6	-0.4	2.9
Netherlands	-2.2	-9.3*	-2.0	-7.0
Spain	-0.4	0.5	1.0	0.1
U.S	37.0*	107.5*	76.1*	104.7*
All countries	54.8*	141.3*	88.6*	143.8*

*significant at the .05 level, two-sided test

Resulten: zorggebruik

- Respondenten met ADHD werd gevraagd of men professionele behandeling ontving voor problemen met concentratie, aandacht, of impulsiviteit in de 12 maanden voorafgaand aan het interview.
- In bijna alle landen, ontving geen van de personen met ADHD behandeling. In de VS was dit het hoogst: 12,6%.
- Apart werd gevraagd of men behandeling voor andere psychische of verslavingsproblemen kreeg in de 12 maanden voorafgaand aan het interview.
- Dit verschilde tussen de landen. Dit was het vaakst in de VS (43.4%) en Nederland (21.3%). In alle andere landen was dit 0.0-9.6%.

WMH countries. 12-month treatment among respondents with ADHD (%)

	General Medical	Any Mental Health	Human Services	CAM	Any Professional	Any For ADHD
Belgium	2.5	3.1	0.0	0.0	3.5	0.0
Colombia	1.0	8.6	0.0	2.3	9.6	0.0
France	2.4	4.7	0.0	0.0	5.8	0.0
Germany	0.0	3.8	0.0	0.0	3.8	0.0
Italy	6.2	3.2	0.0	1.6	7.8	0.0
Lebanon	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Mexico	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Netherlands	20.2	16.9	0.0	14.0	21.3	2.7
Spain	4.3	4.3	0.0	0.0	4.3	0.0
USA	20.0	23.7	9.1	10.6	43.4	12.6

Conclusie

- De conclusie van deze studie is dat ADHD relatief vaak voorkomt bij werkenden en dat het samengaat met een hoge mate van verlies aan functioneren.
- Dit verlies aan functioneren, de lage mate van hulp die men voor de ziekte krijgt, en het beschikbaar zijn van kosten-effectieve therapieën suggereren dat het goed zou zijn om op de werkplek op ADHD te screenen en hulpverleningsprogramma's voor werkenden te starten.
- Dit is positief zowel voor de betreffende werknemer zelf, als de werknemers met wie wordt samengewerkt, als de werkgever. Van belang is dat dit op een niet-stigmatiserende wijze gebeurt.

Referenties

- Fayyad J, Graaf, R de, Kessler R, Alonso J, Angermeyer M, Demyttenaere K, De Girolamo G, Haro JM, Karam EG, Lara C, Lépine J-P, Ormel J, Posada-Villa J, Zaslavsky AM, Jin R.
The cross-national prevalence and correlates of adult attention-deficit hyperactivity disorder. *British Journal of Psychiatry* 2007; 190: 402-409.
- Lara C, Fayyad J, Graaf R de, Kessler RC, Aguilar-Gaxiola S, Angermeyer M, Demyttenaere K, De Girolamo G, Haro JM, Jin R, Karam EG, Lépine J-P, Medina Mora ME, Ormel J, Posada-Villa J, Sampson N.
Childhood predictors of adult attention-deficit/hyperactivity disorder: Results from the World Health Organization World Mental Health Survey Initiative. *Biological Psychiatry* 2009; 65: 46-54.
- Graaf R de, Kessler RC, Fayyad J, Have M ten, Alonso J, Angermeyer M, Borges G, Demyttenaere K, Gasquet I, De Girolamo G, Jin R, Karam EG, Ormel J, Posada-Villa J.
The prevalence and effects of adult attention-deficit/hyperactivity disorder (ADHD) on the performance of workers: Results from the WHO World Mental Health Survey Initiative. *Occupational and Environmental Medicine* 2008; 65: 835-842.